

X-scape

Over het boek

Auteur: Michael Sels
Uitgeverij: Pelckmans

Over de maker

“Michael Sels (1976) debuteerde in 2018 met “De afspraak”, een young adult naar aanleiding van de aanslagen in Brussel en Zaventem. Hij schrijft spannende en gelaagde boeken voor tieners en (jong)volwassenen over actuele thema's die hem raken. Zijn boeken vallen ook in de smaak bij NT2-cursisten.”

(<https://www.pelckmansuitgevers.be/auteurs-en-illustratoren/michael-sels>)

Meer info op website: <https://www.michaelsels.com/wie-is-michael-sels>

Aan het woord in podcast “Larboek en apekool”:

<https://open.spotify.com/episode/5slbDvc8MfFg0npfeQ5ORj>

1. HET VERHAAL

1.1. Korte inhoud

- Vijf mensen (een vrouw, een man, twee jongens en een meisje) worden wakker op een onbekende plek. Ze kennen elkaar niet en weten niet waarom ze daar samen zijn. Later blijkt er nog een zesde persoon hun lot te delen.
- Elke persoon moet een uitdaging aangaan in een afgesloten kamer. De opdrachten zijn vooral mentaal zwaar.
- Wanneer iedereen zijn taak heeft volbracht (de ene wat beter dan de andere) komen ze te weten waarom ze gevangen zijn en wat ze met elkaar te maken hebben.
- De mensen zijn ontvoerd door de vader van Zoë. Zij is gestorven door een overdosis. Hij houdt elke persoon verantwoordelijk voor de dood van zijn dochter: de dokter die te dronken was om haar te redden, de dealer die haar de drugs bezorgde, de voorbijganger die haar negeerde, ...

1.2. Cover

- Wat zag jij in de cover nadat je alleen de achterflap had gelezen? een jongen / een meisje / gewoon een persoon / graffiti
- Wat vind jij van de titel? Las jij X-scape of Escape?
- Waar staat de titel volgens jou voor?
Ontsnappen uit het spel of ontsnappen uit het leven of ...
Verschillende personages hebben te maken met verlies en gaan hier op uiteenlopende manieren mee om.
  - Amber verliest haar beste vriendin na het vertellen van haar geheim over haar geaardheid. Ze probeert te begrijpen waarom en probeert in gesprek te gaan met haar vriendin Laura.
  - Zoë verliest haar moeder door kanker. Ze vlucht in drugsgebruik.
  - De vader van Zoë verliest zijn dochter en neemt wraak op de mensen die hij verantwoordelijk houdt.
  - De personages moeten ontsnappen uit een complex. Ze kunnen dit alleen door opdrachten uit te voeren.
- Heb je de cover en de titel terug bekeken na het boek gelezen te hebben? Ben je van mening veranderd over de betekenis van de titel? Jongen = een meisje, X staat voor M / V / X

1.3. Personages

- Wie zijn de personages van dit boek?
  - Zoë = worstelt met de dood van haar moeder. De relatie met haar vader is fragiel. Ze zijn te veel met hun eigen verdriet bezig en leven naast elkaar. Op een avond neemt ze een overdosis drugs.
  - Vader van Zoë = neemt wraak op de mensen die hij verantwoordelijk houdt voor de dood van zijn dochter. Hij organiseert een wreed spel waar elke persoon geconfronteerd wordt met zijn zonden.
  - Amber / Xander = het ik-personage. Ze heeft een geheim verteld aan haar beste vriendin waardoor de vriendschap is ontworpen. Het geheim is dat ze zich een jongen voelt in het lichaam van een meisje. Ze heeft Zoë zien zitten op een bankje, maar heeft niets gedaan.
  - Kay = eerste vriendje van Zoë en brengt haar in contact met drugs.
  - G / Gerard = dealer van drugs. Spreekt veel in het Engels en probeert zich cool te gedragen.
  - Monica = dokter op de spoedafdeling. Ze is kordaat en neemt de leiding over de mensen die gevangen zitten in het spel. Ze was dronken op de avond dat Zoë opgenomen werd in het ziekenhuis.
  - Alain / Louis-Antoine = opgewekte man. Hij is ambulancier. De avond dat Zoë een overdosis nam, was hij te laat op het werk. Hierdoor moest Zoë lang wachten op een ambulance.
  - Billy = is de zesde persoon die mee opgesloten is. Ze heeft zich achter een muurtje verstopt waardoor de anderen haar niet direct hadden ontdekt. Ze is heel schuchter en verlegen. Zoë was een vriendin van Billy. Billy kwam niet opdagen op een afspraak met Zoë. Omdat Zoë zich in de steek gelaten voelde, nam ze de drugs.
  - Laura = vriendin van Amber. Ze is niet mee opgesloten, maar is een belangrijk persoon in het verhaal van Amber.

- De personages zijn niet heel diepgaand beschreven. Hiervoor zijn de hoofdstukken te kort. De nadruk ligt op de spanning en ontknoping van het verhaal en minder op de uitdieping van de personages. Desondanks komen er toch enkele zwaardere thema's aan bod: verlies, geaardheid, middelenmisbruik (alcohol, drugs, ...)
  - Vind je dat de personages realistisch reageren in de omstandigheden?
  - Heb je op een gegeven moment één van de deelnemers verdacht als de organisator van het spel?
    - Vb. Kay die als eerste in een kamer moest en enkel buiten bewustzijn was
    - Vb. Monica omdat ze de anderen pusht om de kamers in te gaan
  - Welk personage vond jij het sympathiekste?
    - Vb. Alain = ondanks de situatie grappig, meegaand, ...
  - Aan welk personage ergerde je je?
    - Vb. Monica = bazig
    - Vb. Alain = ondanks de serieuze situatie blijft hij grapjes maken
  - Er overleven maar twee personages + een hond. Hoe voel je je hierbij? Vind je dat de personages hun verdiende lot hebben gekregen omdat ze invloed hebben gehad op het leven van Zoë? Zie ook '1.6 vertelperspectief'.

1.4. Stijl

- Eén van de personages (G) gebruikt veel Engelse taal.
  - Wat vond je van het gebruik van de Engelse taal bij G?
    - Leuk / voelt realistisch, want jongeren spreken zo / moeilijk, want ik begrijp niet alles / als ik Engels wil lezen zal ik wel een boek in het Engels nemen / ...
- Door het gebruik van flashbacks kom je te weten hoe de personen in de ruimte terecht gekomen zijn en waarom.
- Het verhaal krijgt vorm door het gebruik van dialogen.

1.5. Genre

Het boek krijgt 'thriller' als genre toegekend.

→ Ben je het hier mee eens? Wat maakt voor jou een boek / verhaal tot een thriller?

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Thriller_\(genre\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Thriller_(genre))

<https://www.hebban.nl/artikelen/anatomie-van-de-psychologische-thriller-het-geheugen>

1.6. Vertelperspectief / structuur

Vertelperspectief

- Amber is de ik-figuur. Waarom heeft de auteur hiervoor gekozen denk je? Is zij het belangrijkste personage? De andere personages komen evenveel en soms meer aan het woord. Maar Amber maakt wel de belangrijkste evolutie mee. Ze is één van de twee personen die het overleeft.
- Zou het verhaal beter / slechter / anders zijn als een andere figuur het ik-personage was?
  - Bv. Monica, omdat ze zeer aanwezig en bazig is
  - Bv. de vader van Zoë, omdat hij de organisator is van het spel

Structuur

- De proloog is direct en sleurt je mee in het verhaal. Het is Amber die probeert haar vriendin te spreken.

MATERIAAL

-
- Papier
  - Schrijfgerief (kan gaan van gewone pen tot volledige kleurenset)
-

- Opdracht: Herschrijf de proloog uit het standpunt van een ander karakter. Experimenteer met je schrijfstijl. Xander als ik-persoon, Billy als ik-persoon, een alleswetende verteller, zet het verhaal om naar een graphic novel, ...
- Op een gegeven moment is er een hoofdstuk met een naam die we niet eerder zijn tegengekomen: Zoë. De tekst is cursief en er zijn meerdere hoofdstukken.
  - Wie dacht je dat dit was? Dacht je op een gegeven moment dat dit iemand van de deelnemers was?

1.7. Tijd

Sommige hoofdstukken hebben een naam en anderen slechts een nummer.

- Is dit je opgevallen? Is dit belangrijk?
  - Namen = flashback naar het leven van de personages en hoe ze in het spel terechtgekomen zijn.
  - Nummers = heden, in het spel

1.8. Omgeving

- De belangrijkste omgeving in het boek is het complex waar de zes personen gevangen zitten en elk om beurt een opdracht moeten uitvoeren.
  - Welke vorm had het gebouw in jouw hoofd?
    - Vb. een oud ziekenhuis, een bunker, een pakhuis, ...
    - Vb. was het een rond gebouw, was het een vierkant gebouw, ...
    - Vb. liggen alle kamers achter elkaar, is er een lange gang waar allemaal deuren in zijn, ...
- Maak een maquette van het gebouw waar het verhaal zich afspeelt zoals jij denkt dat het eruit zag. Inspiratie: <https://youtu.be/tcMRSxL0d2Q>

MATERIAAL

-
- Karton
  - Tekengerief
  - Lijm
  - Schaar
  - Tandenstokers
  - Aluminiumfolie
-

“De deur is geen toegang tot een volgende kamer, maar het is ook geen uitgang van het gebouw. We staan niet in de buitenlucht maar in een grote ruimte, het laatste deel van het gebouw. In het midden van de ruimte staan enkele grote bureaus met tientallen computers, achter de computers staat een muur van beeldschermen waarop we de inkomhal en alle zes de kamers vanuit verschillende oogpunten kunnen zien, en door enkele luidsprekers klinken de voetstappen van Kay, die als laatste uit de eindkamer komt.” (p.181)

1.9. Einde

- Slechts twee mensen overleven het spel: Amber en Billy. En de hond.
Hoewel, Amber is niet degene die op de brancard ligt, Xander ligt op de brancard.
→ Wat vind je van Amber die zich als Xander voorstelt? Had je dit voelen aankomen?
Amber heeft ruzie met haar beste vriendin Laura. Pas later in het verhaal kom je te weten wat de aanleiding is. Zie verder bij 2. Verwerking.
- Hoe denk je dat het verhaal verder gaat?
Billy en Xander worden gewoon vrienden, de vriendschap gaat meer worden, ...
- Schrijf een epiloog over hoe het leven van Billy en Xander verder gaat. Dit kan direct aansluitend op het verhaal zijn of enkele dagen / maanden / jaren later.

MATERIAAL

- Papier
- Schrijfgierief (kan gaan van gewone pen tot volledige kleurenset)

→ Experimenteer met je schrijfstijl. Xander als ik-persoon, Billy als ik-persoon, een alleswetende verteller, zet het verhaal om naar een graphic novel, ...

2. VERWERKING

Hoewel het even duurt voor het duidelijk is, is een belangrijk thema van het boek de geaardheid van Amber / Xander.

→ Wat vind je van de reactie van Laura op het geheim van Amber?
Lesbisch = ok / Transgender = stap te ver

“Af en toe bleven we bij elkaar slapen en dan voerden we gesprekken tot een stuk in de nacht. Ik nuanceerde dat ik maar een heel klein beetje bang was voor honden en vertelde dat ik eerder viel voor blonde meisjes dan voor blonde jongens. Zij vertelde dat ze dat niet verwacht had en hoopte dat het onze vriendschap niet in de weg stond.” (p.107)

“Laura had me leren kennen als Amber, maar ik vond dat die naam niet bij me paste. Toen ik mijn eerste menstruatie kreeg, had mijn lichaam zich er zo hard tegen verzet dat ik een week doodziek in bed had gelegen. Ik kon het zelf niet goed begrijpen, maar ik voelde dat ik geen meisje was. Op internet had ik een gelijkaardig verhaal gelezen en het leek alsof die persoon het over mij had. Het was zo'n opluchting om te lezen dat er andere mensen waren die hetzelfde voelden. Ik was een jongen geboren in een meisjeslichaam. Het was eruit. Ik had het aan iemand verteld, aan iemand die ik volledig vertrouwde. Ik voelde me zo uitgelaten. Maar dat was van korte duur.

Laura bekeek me heel raar. We zaten naast elkaar op een matras en ze ging onmiddellijk iets verder van me zitten zodat we elkaar niet meer aanraakten.” (p.168)

3. VERDER LEZEN

- Gegijzeld / Chinouk Thijssen (Kluitman, 2021)
- Uit het niets / Aline Sax (Davidsfonds/Infodok, 2021)
- Wit konijn, rode wolf / Tom Pollock (Gottmer, 2018)